

Sverige får kritik för passivitet inför COP15

Klimattoppmötet i Köpenhamn närmar sig obevekligt. Samtidigt växer den internationella kritiken mot EU och särskilt Fredrik Reinfeldt. EU:s ordförande beskrivs som en pragmatiker som hellre räddar sitt ansikte än klimatet.

– Under det sista halvåret har svenskarna inte tagit några klimatinitiativ i EU åt rätt håll utan i stället inriktat sig på att vara medlare och undvika att få ovänner, säger John Nordbo, klimatprojektledare för den danska Världsnaturfonden, WWF. I världslandet Danmark sprider sig frustrationen över den svenska bristen på ledarskap i klimatförhandlingarna. "Sverige sänker förväntningarna på klimatavtalet" var rubriken i en artikel i den danska tidningen Berlingske Tidene den sista augusti. Månaden innan hade rika och fattiga länder enats om 2-gradersmålet, att sluta ett avtal som inte låter temperaturen stiga mer än 2 grader över förindustriell nivå.

Men i intervjun i Berlingske backar Reinfeldt från det kravet och menar att det viktigaste är att få till ett avtal, inte att låsa fast sig vid specifika krav. Klokt och pragmatiskt, kan tyckas. Men Frida Eklund, som jobbar på Oxfams avdelning för klimatförändringsarbete, är kritisk.

– Att tona ned förväntningarna på Köpenhamnsavtalet är att spela ett livsfarligt spel i vilket världens fattigaste betalar det högsta priset, säger hon till Arbetaren.

DET ÄR ANNARS från Danmark som den skarpaste kritiken kommer, även från högsta ort. Eyvind Vesselbro är miljöordförande i Venstre, Danmarks största parti och del av den styrande borgerliga koalitionen. Vesselbro menar att Reinfeldt offerar klimatavtalen på sin karriärs altare. Efter att ett halvdant avtal skrivits på i Köpenhamn, så kan Reinfeldt hävda att han hade rätt, säger Vesselbro till Berlingske Tidene.

– Det är en personligt egoistisk hållning för att rädda sin image. Han tänker mer på sig själv än på miljön.

Det är framför allt Fredrik Reinfeldts inställning i frågan om hur klimatavtalet ska finansieras som kritiserar från danska WWF:s John Nordbo och andra klimat-

Fredrik Reinfeldts uttalanden om att tona ned förväntningarna på klimattoppmötet i Köpenhamn väcker känslor internationellt.

experter. Reinfeldt har enbart fokuserat på marknadsanpassade lösningar som gör det möjligt att undvika utsläppsminskningar på hemmaplan, säger Nordbo till Arbetaren. Om marknadslösningar inte kombineras med starka finansiella åtaganden till utvecklade länder och kraftfulla insatser för utsläppsminskningar inom EU så är de ingen lösning alls, menar han.

Finansieringsfrågan blir en allt

"Han tänker mer på sig själv än på miljön."

tyngre sten och hotar nu att krossa hela klimatförhandlingsmaskineriet. Efter två års väntan presenterade EU-kommissionen ett efterlängtat förslag i förra veckan om hur de rika länderna ska finansiera de fattiga ländernas klimatomställning. Förslaget har mötts av bred och djup besvikelse. EU uppskattar det totala behovet till 100 miljarder euro, varav 22–50 miljarder ska finansieras med offentliga medel. Det är mindre än 10 procent av de 500 miljarder dollar som en tung FN-rapport nyligen hävdade krävs i offentliga finansieringar från de rika länderna.

"EU:s budskap är inte förenligt

med FN:s Klimatkonvention" och strider "mot fundamentala principer om klimaträttvisa", skrev ärkebiskopen Anders Wejryd i ett brev i måndags där han uppmanar Reinfeldt att vara mer generös och ödmjuk i de fortsatta förhandlingarna.

Niclas Hällström, klimatexpert på Naturskyddsföreningen, säger att förslaget är "mycket provocerande" för de fattiga länderna. Klimataktions talesperson Mikael Malmaeus håller med.

– Som det ser ut nu så har utländerna ingen anledning att fortsätta förhandlingarna.

TROTS ATT EU nu har presenterat siffror på klimatkompensation till de fattiga länderna präglas klimatkussionerna fortfarande av en

inställning där ländernas regeringar agerar först när andra agerar. I det läget är det viktigt att som ledare stå över pajkastningen och visa på konstruktiva lösningar. Reinfeldt gör precis tvärtom, menar John Nordbo. Ett exempel är relationen mellan bistånd och finansiering av klimatomställning i fattiga länder. Sverige har enligt Nordbo valt att definiera det som att allt bistånd över 0,7 procent av BNI (bruttonationalinkomst), räknas som klimatpengar. Eftersom Sverige för närvarande ger cirka 1 procent av BNI i bistånd kan Sverige omfördela sina biståndspengar snarare än att skjuta till nya medel.

– Att ett land så rikt som Sverige vill rikta om sitt bistånd till klimatomställningsfinansiering – det

sänder inga bra signaler, säger Nordbo.

Även förra veckans möte mellan sex av EU:s utrikesministrar kritiserar av John Nordbo. Där förklarade Carl Bildt och ytterligare fem EU-utrikesministrar i ett brev att de ska "pressa fram ett avtal i Köpenhamn" som ska klara 2-gradersmålet. Ett viktigt steg i det arbetet, sade utrikesministrarna, är att genom sina sammanlagt 800 ambassader få övriga länder att förstå att de måste bidra.

– Vad vi behöver är inte att EU talar om för andra länder vad de ska göra. Vad vi behöver är ett EU som svarar på utvecklingsländernas krav, säger Nordbo.

CHRISTOPHER HOLMBÄCK
christopher.holmback@arbetaren.se

